

Kollektivtrafikplan Vännäs Kommun 2026-2029

Kollektivtrafikplan	Datum för beslut: 2026-03-24
Kommunstyrelseförvaltningen	Giltig till: 2029-12-31

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Varför en kollektivtrafikplan?	3
1.1 Vännäs kommuns trafikstrategi	3
2. Kollektivtrafikens organisation i länet	3
2.1 Avtal och kostnader.....	5
3. Nuläget i Vännäs kommun	5
3.1 Aktuellt läge och statistik för tågtrafiken	6
3.2 Aktuellt läge och trafik för busstrafiken.....	8
3.3 Nuläge för kollektivtrafikens infrastruktur.....	11
4. Trafikstrategins mål och målet om hållbara resor	13
Visionen	13
Trafikstrategins mål	13
5. Vilka åtgärder genomförs för att nå målen?	13
5.1 Nationell nivå: Samhällsplanering, investeringar och samverkan	13
5.2 Regional nivå: Samhällsplanering, investeringar och samverkan	14
5.3 Lokal nivå: Samhällsplanering och samverkan	15
6. Vännäs kommuns trafikbeställning	16
6.1 Ringbilstrafik.....	16
6.2 Linjespecifikationer	16

1. Varför en kollektivtrafikplan?

Vännäs kommun har i uppdrag att årligen ta fram en plan för kollektivtrafik som ska skickas in till den regionala kollektivtrafikmyndigheten (RKM).

Kollektivtrafikplanen behandlar den del av trafiken i kommunen som är allmän kollektivtrafik och är förutom en strategisk plan, dels en uppföljning av trafikstrategins mål, dels kommunens beställning av inomkommunal kollektivtrafik för det kommande året.

Kollektivtrafikplanen för den kommande perioden 2026–2029, bygger på Vännäs kommuns trafikstrategi. Kollektivtrafikplanen ska tillsammans med trafikstrategin verka för en hållbar utveckling av Vännäs kommun och bidra till att de regionala målen för kollektivtrafiken uppnås.

Kollektivtrafikplanens fokus på hållbart resande är också en viktig del för att bidra till att nå Vännäs kommuns översiktliga mål ”I Vännäs lever och agerar vi på ett långsiktigt hållbart och klimatneutralt sätt”.

1.1 VÄNNÄS KOMMUNS TRAFIKSTRATEGI

Det övergripande målet för trafikstrategin är att resor i Vännäs kommun i högre grad än idag ska vara hållbara. Det innebär att trafikens påverkan på människors hälsa och livsmiljö samt på naturmiljön ska minska. För att nå det övergripande målet har trafikstrategin fyra strategiområden:

- *Planering för en hållbar kommun*, behandlar hur kommunens övergripande planeringsarbete bör ta hänsyn till trafikfrågor samt hur motorfordonstrafiken kan bli mer hållbar.
- *Hållbara korta resor*, beskriver hur resor inom och mellan tätorterna kan göras på ett hållbart sätt.
- *Goda pendlingsmöjligheter*, behandlar möjligheten att pendla till tätorterna från övriga delar av kommunen, samt till Umeå, på ett hållbart sätt.
- *Ett trafiksystem för alla*, beskriver mål för förbättrad trygghet, trafiksäkerhet och tillgänglighet för alla kommunmedborgare till viktiga målpunkter.

2. Kollektivtrafikens organisation i länet

Den regionala kollektivtrafiken i Västerbotten planeras på en övergripande nivå av den regionala kollektivtrafikmyndigheten (RKM), som organisatoriskt ligger under Region Västerbotten.

RKM tar beslut om vilken trafik som ska upphandlas och samordnar även kollektivtrafiken med annan samhällsplanering och regional planering.

Region Västerbotten har därmed det ekonomiska och juridiska ansvaret för den samhällsbetalda regionala kollektivtrafiken. Myndigheten (RKM) ska enligt kollektivtrafiklagen ta fram ett *regionalt trafikförsörjningsprogram* för kollektivtrafiken i länet. I programmet ska det bland annat framgå mål och åtgärder för de kommande årens regionala kollektivtrafik, se nedan

Mål 1: Kollektivtrafikens marknadsandel av det motoriserade resandet är 25 % år 2035. Delmål för 2031 är 20 %.

Mål 2: Andelen fordonskilometer som sker med förnybart drivmedel i den allmänna kollektivtrafiken uppgår till 100 procent år 2030.

Mål 3: Minst 90 procent av invånarna i Västerbotten ska nå minst ett kommuncentrum inom 60 minuter med ett utbud om minst 10 resmöjligheter per vardag. Delmål för 2031 är 87% av invånarna.

Minst 97 % av invånarna i Västerbotten ska 2035 kunna nå minst ett kommuncentrum inom 120 minuter med ett utbud om minst 3 resmöjligheter per vardag. Delmål för 2031 är 93% av invånarna.

Mål 4: Den regionala kollektivtrafiken är tillgänglig för personer med funktionsnedsättningar.

Mål 5: Andelen resenärer som anser att det är attraktivt att åka med kollektivtrafiken i Västerbotten ska öka till 69% procent år 2035. Frmlmål 67% år 2031.

Källa: Regionalt trafikförsörjningsprogram för Västerbottens län 2025-2031.*Funktionsnedsättning är den term som används i kollektivtrafiklagen.

Det är kommunerna och Region Västerbotten som tillsammans finansierar samhällsbetald kollektivtrafik i länet. Kommunerna planerar och finansierar inomkommunal trafik medan regionen planerar och finansierar kommun- och länsgränsöverskridande trafik. Eftersom kommunerna och Region Västerbotten finansierar trafiken så har de stort inflytande över länets kollektivtrafikutbud.

Länstrafiken i Västerbotten AB, som ägs av Region Västerbotten, gör de allra flesta trafikupphandlingarna i länet på uppdrag av RKM. Länstrafiken upphandlar trafikföretag med egna bussar och personal som sköter driften. Länstrafiken ansvarar också för att kollektivtrafiken bedrivs enligt avtal samt informerar om och marknadsför trafiken. Bussgods Västerbotten är ett dotterbolag till Länstrafiken i

Västerbotten som bedriver verksamhet vid Umeå, Skellefteå och Lycksele busstationer.

Norrtåg AB ägs av de regionala kollektivtrafikmyndigheterna i Norrbottens-, Västernorrlands- och Västerbottens län samt av Region Jämtland Härjedalen. Norrtåg har i uppgift att planera och upphandla persontågstrafiken i de fyra nordligaste länen. Det övergripande målet är att tillgodose behovet av arbets- och utbildningspendling i regionen samt att skapa kopplingar mot den nationella tågtrafiken i övrigt. Medarbetarna på Norrtåg AB kör inga tåg själva utan operatör upphandlas. Från och med tidtabellskiftet i december 2025 är VR Sverige ny upphandlad operatör. Avtalsperiod december 2025 – december 2035.

2.1 AVTAL OCH KOSTNADER

Det nuvarande inomkommunala avtalet mellan Länstrafiken i Västerbotten AB och Busspoolen i Västerbotten AB räcker från 1/1 2021 – 31/12 2029 och det är trafikföretagen Vännäs buss och Boreal/Vilhelmina taxi/Sjöströms buss som genomför trafiken. I avtalet ingår alla skolskjuturer. Transdev trafikerar den regionalt upphandlade och finansierade stomlinjetrafiken för linje 15 och linje 55.

Upphandling av anropsstyrd trafik (ringbil) görs av Reseservice på uppdrag av Region Västerbotten.

Förutom kostnader för själva utförandet av trafiken ingår även kostnader för underhåll av hållplatser i budgeten för kollektivtrafik. Väderskydd av hållplatser bekostas av kommunen och sätts upp efter önskemål och möjlighet när det gäller den inomkommunala trafiken som till största delen nyttjas av skolelever. Kostnader för hållplatser och väderskydd längs stomlinjerna delas i regel lika mellan Region Västerbotten och Vännäs kommun även om de nyttjas av inomkommunal trafik.

Utfallet från Länstrafiken för 2025 blev 7 384 313 kr, vilket innebar ett överskott på cirka 690 291,86 kr jämfört med Länstrafikens budget för 2025.

Överskottet beror framförallt på lägre trafik kostnader än budgeterades för 2025.

3. Nuläget i Vännäs kommun gällande kollektivtrafik

Vännäs kommun har en areal på 534 km² och ett invånarantal på 9132 personer den 31 december 2024. Befolkningen i Vännäs ökar stadigt och trycket på att bygga fler bostäder är högt. Merparten av invånarna, cirka 70 procent (2022) bor i tätorterna Vännäs och Vännäsby.

Vännäs kommun har en tät tåg- och busstrafik mellan Vännäs, Vännäsby och Umeå. Turlistan innehåller cirka 50-talet dubbelturer på vardagar, vilket ger goda möjligheter till studie- och arbetspendling mellan dessa orter.

Längs genomfartslederna i tätorterna, väg 92 samt E12 finns daglig tillgång till stomlinjetrafik (linje 14, 63, 31, 15, 55).

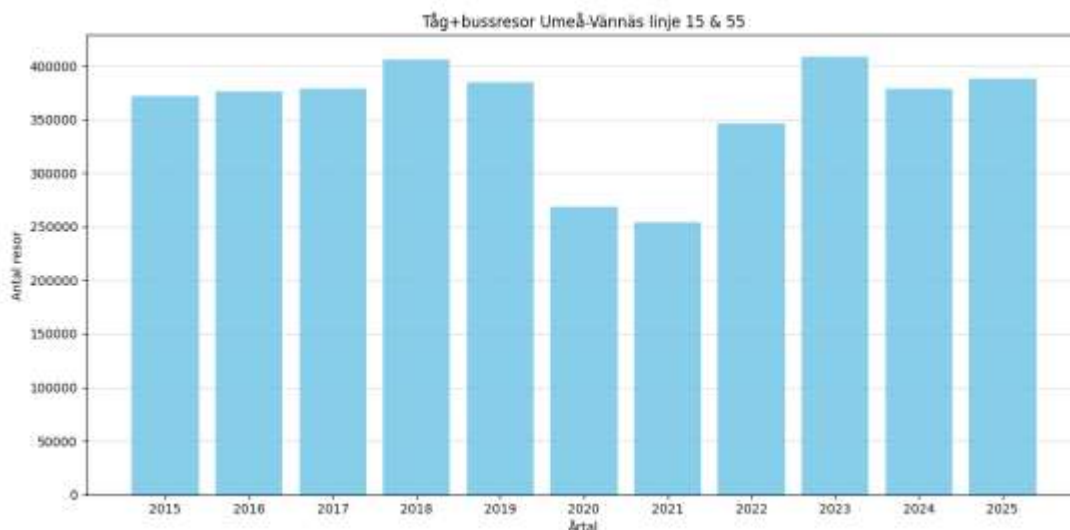
Det är svårare att arbetspendla med kollektivtrafik från kommunens landsbygd in till tätorterna. Busstrafik finns med minst två dubbelturer per vardag till många byar inom kommunen men tiderna är anpassade efter skolornas tider. Den inomkommunala trafiken nyttjas i dagsläget främst av elever som åker mellan bostaden och skolan men den är allmän kollektivtrafik som alla kan åka.

Antal pendlare samt boende och arbetande i Vännäs kommun, 2024¹

Vännäs	Inpendlare 2024 jmf (2023) i antal och %	Utpendlare 2024 jmf (2023) i antal och %	Bor och arbetar i kommunen 2024 jmf (2023) i antal och %
Totalt	935 (869) – 30% (28%)	2483 (2458) - 53% (52%)	2207 (2237) – 47% (48%)
Män	472 (457) – 31 % (30%)	1400 (1396) - 57% (57%)	1052 (1067) – 43% (43%)
Kvinnor	457 (412) – 28 % (26%)	1084 (1064) - 49% (48%)	1150 (1171) – 51% (52%)

Nettopendlingen är negativ och innebär att fler pendlar ut än in till kommunen och som vi ser av siffrorna ovan har utpendlingen rätt jämn mellan åren 2023-2024.

Totalt ökade resandet med kollektivtrafik (tåg + buss enligt tabellen nedan) mellan Vännäs och Umeå med cirka två procent 2025 jämfört 2024 och totalt genomfördes 388 143 resor.

3.1 AKTUELLT LÄGE OCH STATISTIK FÖR TÅGTRAFIKEN

Sedan 2011 finns pendeltåget som erbjuder snabba resor till Umeå. Tåget stannar vid Vännäs resecentrum, Vännäsby hållplats, Umeå C och Umeå Ö. Restiden ligger på 18 - 27 minuter beroende på start- och slutpunkt. Kollektivtrafiken erbjuder här

¹ Källa: Kolada: www.kolada.se.

kortare restider än med bil. Från Umeå C och Umeå Ö är det promenadavstånd till många stora arbetsplatsområden i Umeå.

År 2023 drogs dieseltåget till Lycksele. Samtidigt slogs linjerna Umeå-Vännäs och Umeå-Hällnäs ihop och antalet turer på sträckan utökades. Norrtågs linje till/från Luleå till anslöt under 2024 till Vännäs resecentrum och inte bara Vännäsby hållplats, men från 2025 går de turerna inte in i Vännäs.

Sedan december 2024 ankommer morgontåget från Vindelns mot Umeå till Vännäs 08:20 vilket orsakat problem för Vindelnelever på Liljaskolan att hinna i tid till första lektion även trots att matarbussens tider justerats. Norrtåg ansökte om tidigare avgång från Vindelns till ca 07:20-07:45 för att rätta till detta efter påtryckningar från såväl Vännäs kommun, Länstrafiken och Regionen men fick detta avslaget så problemet kvarstår under 2026.

Resestatistik över längre tid från Norrtåg (se tabell) visar att resandet med Vännäspendeln initialt ökade årligen fram till 2014 med en toppnotering om 135 925 resor. Därefter minskade det för att åter vända uppåt 2017 och 2018 men sedan åter minska 2019 vilket sedan förstås fortsatte under pandemiårens reserestriktioner. Under hela 2023 bedrev sedan Norrtåg kampanjer med sänkt pris på pendlarkort på sträckan Vindelns-Vännäs- Umeå vilket gav en rejäl ökning och en ny toppnotering om 138 453 resande. Resestatistiken för 2025 för tågsträckan Vännäs-Umeå-Vännäs ligger nu ungefär på nivån för 2019. Norrtåg har inte kört några kampanjer under året och möjligen kan den förändrade reduktionsplikten och de därmed sänkta drivmedelskostnaderna under 2024 ha medfört att fler valt att pendla med bil.

Norrtåg har inte heller någon lösning för hur man kan köpa biljetter via företagskort, något som aktualiserades när Länstrafiken tillsammans med de fyra nordligaste länen bytte betalssystem under 2025 och företagsplattform.

Resestatistik tågpendeln Umeå-Vännäs-Umeå 2012–2024

År	Antal tågresor	jmf fg år	jmf 2019
2015	128 697	-5%	
2016	119 213	-7%	
2017	122 295	3%	
2018	134 436	10%	
2019	115 428	-14%	
2020	67 255	-42%	-42%
2021	59 714	-11%	-48%
2022	76 701	28%	-34%
2023	138 453	81%	20%
2024	116 489	-16%	1%
2025	118 208	1%	1%

Tabell: Resestatistik tåg Umeå - Vännäs, exklusive Hällnäs- och Luleåtågen för att kunna göra en rättvisande jämförelse över tid. Statistiken inkluderar inte resande på de tåg som ingår på linjen Umeå-Luleå.

När det gäller andelen tåg som framförts (regulariteten) på sträckan Vännäs-Umeå-Vindeln-Hällnäs var den 97 procent (2023 var den 93 procent).

Punktligheten för pendeltåget stäckan Umeå-Vännäs-Vindeln-Hällnäs var i genomsnitt över året cirka 79 (88) procent (RT+5), vilket är lägre än det nationella målet om att 95 procent av tågen ska vara i tid, men en hög siffra vid en nationell jämförelse. Det nationella måttet för punktlighet: Rätt Tid + 5 minuter (RT+5) innebär att ett framfört tåg måste nå sin slutstation senast 5.59 minuter efter tidtabellen för att räknas som punktligt.²

Fördelning av biljettyper ombord på pendeltåget 2025 utgjordes till 69 procent av pendlarkort, följt av skolkort till 16 procent samt enkelbiljetter till 15 procent.

3.2 AKTUELLT LÄGE OCH STATISTIK FÖR BUSSTRAFIKEN

3.2.1 Regionens busstrafik

Linjetrafik över kommungränser så kallade stomlinjer beställs och bekostas av Region Västerbotten. Länstrafiken beställer trafiken av olika bussföretag.

- **Linje 15/55** trafikerar Vännäs – Umeå på båda sidor av Umeälven. Ett 30-tal dubbelturer går på vardagar, 15 dubbelturer på lördagar och 10 dubbelturer på söndagar. Bussarna går till Vasaplan i Umeå centrum där byte till Umeås lokalbussar kan ske. Vissa turer går även till Universitetssjukhuset, denna hållplats ligger även i anslutning till universitetet.
- **Linje 14** går mellan Åsele och Umeå med stopp i Vännäs. Antalet turer på vardagar har halverats från till fyra till två dubbelturer före pandemin på vardagar och endast en avgång istället för som tidigare tre dubbelturer på lördagar och söndagar.
- **Linje 63** går mellan Östersund och Umeå med stopp i Vännäs. Två dubbelturer vardagar, lördagar och söndagar.
- **Linje 31** med påstigning vid Hemberget E12 Vännäsby, Umeå-Lycksele-Storuman-Hemavan, 3 gånger på vardagarna, retur med två turer. En extra tur går på fredagar. På lördagar går två turer till Hemavan och på söndagar ytterligare en tur. Linje 31 ersätter den tidigare tågtrafiken mellan Vännäs resecentrum och Lycksele, med skillnaden att all påstigning sker längs E12, Hemberget, Vännäsby. Det finns dock en ringbilslinje (linje 585) som kopplar till linje 31 för sträckan Resecentrum-Hemberget.
- **Linje 71** Nordmaling-Vännäs går med en dubbeltur under måndag-fredag och passerar även den Liljaskolan.

---

² Källa: Norrtåg AB.

Resestatistik regionala busslinjerna 15 och 55 2019–2024

Bussåkandet på den mest trafikerade linjen i kommunen, linje 15, ökade något under 2025 medan linje 55 är på ungefär samma nivå som de senaste åren.

Antal bussresor linje 15 och 55

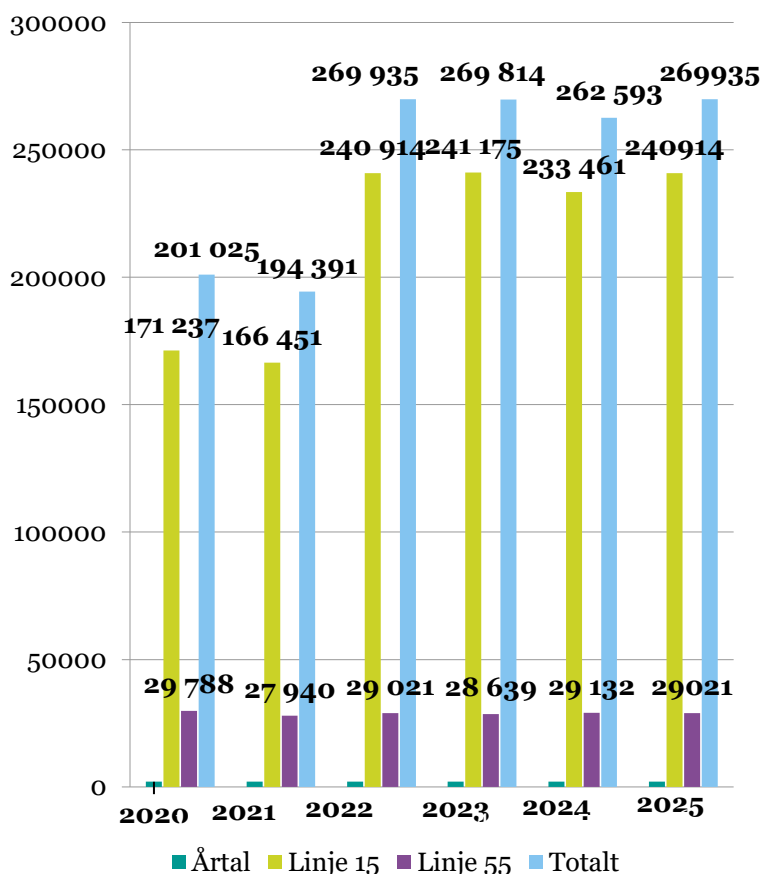

Diagram: Visar antalet resor gjorda per regionala busslinje 15 och 55 per år

3.2.2. Inomkommunal trafik

Den inomkommunala trafiken bedrivs i huvudsak mellan kommunens byar och Vännäs och Vännäsby tätorter och nyttjas till största delen av skolelever men är öppen för alla resande. Resorna i den inomkommunala trafiken varierar beroende på linje men har minskat något 2025 jämfört med 2024, se tabell nästa sida.

Hybridturen (linje 154) längs Vindelälven har gjorts om så att den avgår från Vännäsby skola istället för Vännäs resecentrum kl 15:15 och går östra sidan Vindelälven upp och västra sidan ner. Tidtabellerna från Hammarskolan och Liljaskolan har justerats så att de passar både högstadieelever och gymnasieelever.

Resestatistik inomkommunala busslinjerna 2020–2025

LinjeNr	2020	2021	2022	2023	2024	2025
146 Strand-Vännäsby-Vännäs-Liljaskolan	1513	1325	3996	5 353	7 110	6669
147 Pengsjö-Vännäs	2 542	2837	3691	4 242	3 530	4037
148 Mjösjö-Vännäs*	5 318	4309	1503	321	3 284	1399
149 Harrsele-Vännäs	7 181	6442	5709	5 148	3 831	2375
150 Bergliden-Tväråbäck-Vännäs	3 943	3503	2935	3 176	3 282	2470
151 Fagerlund-Vännäs	5 295	5900	5875	6 107	4 453	3172
152 Björnlandsbäck-Pengsjö-Vännäs	3 044	3574	3306	3 533	4 400	5146
153 V.Selet-Vännäsby-Vännäs	9 769	8895	10878	11 543	10 940	12614
154 Rödåsel-Vännäsby-Vännäs	20 037	17025	16428	17 372	18 110	13791
Totalt:	58 642	53 810	54 321	56 795	58 940	54 809

Tabell: Visar antalet resor gjorda per inomkommunal busslinje och år. Resestatistiken är framtagen av Länstrafiken.

*För linje 148 stämmer inte den registrerade påstigningsstatistiken för åren 2022 - 23 vilket beror på att bussföretaget kört med ett reservfordon utan betalsystem.

3.2.3 Anropsstyrd trafik s.k. Ringbilar

En ringbil går som en buss enligt tidtabell men måste förbeställas. Att resa med ringbilen har samma pris som en bussbiljett för samma sträcka. Resan bokas på telefonnummer: 0771-100 110 senast kl 17:00 dagen före avresa. Ringbilstrafiken i Vännäs kommun går på tisdagar och fredagar endast under skolornas sommar-, jul-, sport- och påsklov.

Resandestatistiken visar att få nyttjar ”ringbil” och endast två linjer för 2025.

Ringbil	Linjesträckning	2020	2021	2022	2023	2024	2025
580	V Selet - Vännäs	2	0	3	6	4	0
581	Västerbäck - Vännäs	7	8	9	15	0	0
582	Harrselefors - Vännäs	11	4	1	14	11	0
583	Bojnäs - Vännäs	2	1	0	0	0	0
584	Mosjö - Vännäs	0	0	0	0	0	0
585	Vännäs - Hemberget E12	0	2	2	1	10	61
794	Selet - Vännäs	0	10	14	13	16	0
795	Fagerlund - Jämteböle - Vännäs	7	11	15	8	0	20
796	Mjösjö - Vännäs	0	0	0	0	0	0
	Totalt	29	36	44	57	41	81

Tabell: Visar antalet resor gjorda per inomkommunal ringbilslinje och år

3.3 NULÄGE FÖR KOLLEKTIVTRAFIKENS INFRASTRUKTUR

Vägar

De nationella vägarna E12 (Vasa-Umeå-Vännäsby och Mo i Rana), väg 92 (Umeå-Vännäs-Dorotea) och ett flertal regionala vägar förbinder kommunen med övriga delar av landet, Europavägar som E4 och E45, vilket möjliggör att det går att resa till och från Vännäs kommuns tätorter med kollektivtrafik. Investeringar i E12 runt Umeå har genomförts under de senaste åren, vilket kan bidra till att korta restiderna något till Umeå i rusningstrafik för busstrafiken.

Järnvägar

Vännäs är en järnvägsknut med 130 år av tågtrafik längs med stambanan för övre Norrland som förbinder Vännäs med sträckan Umeå-Holmsund (Vasa), men även med Tvärbanan Hällnäs-Lycksele-Storuman, vilket gör att stambanan för övre Norrland kopplas samman med inlandsbanan (Kristinehamn-Gällivare).

Det råder viss trängsel på Umeå Östras bangård i Umeå vid rusningstid på morgonen och eftermiddagen, vilket kan påverka tidtabellen för tågen till Vännäs.

Resecentrum

Resecentrum finns i Vännäs och Vännäsby i anslutning till järnvägen. I Vännäs är järnvägsstationshuset en kulturhistoriskt värdefull byggnad med en uppvärmd väntsal. Väntsalen har öppet i anslutning till ankommande- och avgående tåg och bussar, mestadels under dagtid. Utanför stationen i Vännäs finns hållplatser för ankommande och avgående busstrafik.

På Vännäs järnvägsstation finns en tillgänglighetsanpassad entré mot perrongen. Mötesplatser för ledsagning både inomhus och utomhus. Ledsagning beställs 24 timmar före avresa via Norrtåg.

2012 byggdes en ny perrong med väderskydd i Vännäsby i och med att pendeltågstrafiken längs med Tvärbanan, Umeå-Vännäs-Lycksele, återupptogs året innan. I Vännäsby finns ingen väntsal inomhus men taktilla stråk mellan parkering och perrong som kan användas sommartid. Mötesplats för ledsagning saknas.

På båda resecentrumen görs utrop för tågens ankomst/avgång och det finns informationstavlor.

Pendlarparkeringar och tillgänglighetsanpassade parkeringar med motorvärmare samt cykelparkeringar med tak finns såväl vid resecentrumet i Vännäs som i Vännäsby. Sedan 2017 finns totalt 16 publika laddplatser för elbilar vid de båda pendlarparkeringarna.

Hållplatser

Hållplatser med väderskydd finns för bussresenärer i både Vännäs, Vännäsby och även på vissa håll utanför tätorterna. Några hållplatser med rum för ett lite större antal resenärer har under de senaste åren fått nya väderskydd i glas istället för trä.

Det ska vara lätt att ta sig till och från en hållplats och särskilt under vintern, oavsett om resenären behöver ett hjälpmedel eller inte och det är därför viktigt att såväl snöröjning som sandning av hållplatserna fungerar.

Trafiksäkerhet/Säkra anslutningar

Det är viktigt att resenärer som åker kollektivt kan ta sig säkert till den hållplats där de ska börja sin resa med kollektivtrafiken. Gång- och cykelvägar finns till både resecentrum i Vännäs och perrongen i Vännäsby. Ett nytt grönt stråk med gång- och cykelväg mellan Hammarskolan/Liljaskolan och Vännäs resecentrum har färdigställts under 2022, vilket ökat trafiksäkerheten ytterligare. En förlängning av dessa stråk mot bland annat Vegaskolan är under planering.

Hållplatserna vid Vännäsby skola samt vid Åsgatan i Vännäsby byggdes av Trafikverket om till s.k. timglashållplatser under 2023 för att förbättra trafiksäkerheten för bussresenärerna. Detta sedan dessa hållplatser lyfts av kommunen som högt prioriterade för åtgärder till RKM.

Frågan om en vändplan längst upp på villaområdet Lägret i Vännäs prioriteras också högt av kommunen även om Trafikverket sagt nej till att den kan godkännas för regional medfinansiering via Länstransportplanen. Vändplanen behövs framför allt för att leda ut den busstrafik som har ändhållplats Lägret från att använda villagatorna till att kunna vända ner igen mot Resecentrum. Vändplanen skulle även skapa en säkrare på- och avstigning för skolelever som åker till och från Hällfors skola samt även möjliggöra ytterligare en hållplats för stomlinje 15 längre upp än den vid Grenvägen. Något som varit ett önskemål från närboende sedan regionen valde att stänga Rotvägens hållplats.

Trafikverket har beslutat om att bygga en gång- och cykelbro över Vindelälven parallellt med E12:an från Brattbysidan till Vännäsbynsidan, med hjälp av brofästena från en tidigare bro. En anslutande gång- och cykelväg ska byggas från Umevägen till bron och Trafikverket projekterar nu för en gång- och cykelväg längs med Umevägen, för en säkrare anslutning.

Drivmedel och fordon

De flesta tågturer med operatören VR som går via Vännäs drivs med el. De järnvägsfordon som trafikerar linjen Umeå-Lycksele drivs med diesel på grund av att järnvägen endast är elektrifierad till Hällnäs, har nu tagits ur bruk. När det gäller bussar för regionala trafiken och för inomkommunala tankas dessa med HVO100 (hydrerad vegetabilisk olja).

Vägunderhåll

I Vännäs kommun har vi både snörika och isiga vintrar. Det ställer stora krav på snöröjning av såväl järnvägar, vägar, perronger, resecentrum och busshållplatser. Det är flera aktörer som ansvarar för olika områden när det gäller snöröjning och underhåll i kommunen.

Trafikutbud

Som framgår av tidtabellerna så finns det idag inte samma turtäthet till och från

Vännäs och Vännäsby från vissa byar i kommunen, utan där är befolkningen beroende av andra färdmedel för att kunna resa och ta sig till anslutande kollektivtrafik. Vännäs kommuns medborgarundersökning från 2025 bekräftar bilden. 66 procent av de svarande som bor utanför tätorterna anser att det är mycket dåliga/ganska dåliga möjligheter till att enkelt använda sig av kollektivtrafiken för vardagliga resor. Det är dock en liten, men inte statistiskt säkerställd, förbättring jämfört med 2021 då procentsatsen var 75 procent.

4. Trafikstrategins mål och målet om hållbara resor

I kollektivtrafikplanen görs en årlig uppföljning av Vännäs kommuns övergripande mål om att öka andelen hållbara resor samt av de mål som finns fastslagna i trafikstrategin.

VISIONEN

-I Vännäs kommun har andelen hållbara resor ökat. Alla erbjuds en god infrastruktur.

TRAFIKSTRATEGINS MÅL

- Samhällsplaneringen ska bidra till minskad klimat- och miljöpåverkan från trafiken.
- Andelen resor till fots och med cykel inom och mellan Vännäs och Vännäsby ska öka.
- Andel pendlare som väljer kollektivtrafik ska öka.
- Den fysiska miljön ska vara utformad så att alla kan ta del av samhällets service, varor och tjänster.

5. Vilka åtgärder genomförs för att nå målen?

En förutsättning för att nå visionen om att öka antalet hållbara resor och att alla ska ha en god infrastruktur, är att den infrastruktur som finns för kollektivtrafik på väg och järnväg underhålls och utvecklas. Ett mycket viktigt arbete är därför att Vännäs kommun deltar aktivt i samarbetet med Trafikverket, Region Västerbotten, andra kommuner och organisationer när det gäller att prioritera vilka investeringar som är viktiga för vår kommun för väg-och järnvägsnätet.

5.1 NATIONELL NIVÅ: SAMHÄLLSPLANERING, INVESTERINGAR OCH SAMVERKAN

Nationell infrastrukturplan

I den nationella infrastrukturplanen för 2022–2033 från Trafikverket prioriteras investeringsåtgärder för de stora europavägarna och järnvägen under de kommande tolv åren. Här nämns bland annat investeringar för nya kontaktledningar på järnväg på sträckor där Vännäs ingår. En utbyggnad av Norrbottenbanan mellan Umeå och Skellefteå har påbörjats och fortsättningen mellan Skellefteå och Luleå inleds under planperioden, vilket kommer att korta restiderna för långvägaresor inom länet och även effektivisera järnvägssystemet.

Ny gång och cykelbro över Vindelälven Vännäsby-Brattby

För vägar nämns i infrastrukturplanen gång-och cykelbron över Vindelälven mellan Vännäsby och Brattby. Bron kan bidra till säkrare transporter och fler hållbara resor till och från hållplatser och resecenter.

Trafikverket har genomfört en omprojektering av gång-och cykelbron över Vindelälven och under 2025 har arbetet med att ta fram en vägplan påbörjats där Vännäs kommun kommit med inspel. Trafikverket har även påbörjat detaljprojektering för bygghandling men har inte offentliggjort någon preliminär byggstart ännu. Projektet går att följa på www.trafikverket.se/vara-projekt/projekt-i-vasterbottens-lan/gc-bro-vindelalven/

Nytt förslag till nationell infrastrukturplan på remiss

Ett nytt förslag till nationell infrastrukturplan var ute på remiss under 2025. Positivt är att åtgärder på E12 finns med om Trafikverket får utökade medel. Vännäs kommun lyfter också att utöver färdigställandet av mötesseparering på E12 mellan Kulla och Norrfors är det mycket viktigt att Trafikverket tar ett övergripande grepp för hela E12-sträckan E12 genom Vännäs kommun ur ett trafiksäkerhetsperspektiv.

Dubbelspår mellan Umeå C och Umeå Ö finns med i planförslaget, vilket Vännäs kommun anser är positivt men det behöver kombineras med utbyggnation av förlängda plattformar på Umeå C, för att klara kapaciteten på stationen men även för att höja kapaciteten i noden Umeå.

5.2 REGIONAL NIVÅ: SAMHÄLLSPLANERING, INVESTERINGAR OCH SAMVERKAN

Länstransportplan och ny länstransportplan under framtagande

Under hösten 2022 beslutade Region Västerbotten om en ny länstransportplan för åren 2022–2033. Till denna plan skickade Vännäs kommun in förslag på investeringar som rör kollektivtrafiken när det gäller att öka säkerheten vid hållplatser, bland annat vid Vännäsby skola, vilket har genomförts. Nytt i länstransportplanen är att det kommer att finnas möjlighet till att söka pengar årligen för investeringar från olika pengapotter, för t.ex. hållplatsåtgärder.

Under 2025 skickades ett nytt förslag till länstransportplan varit på remiss. Här nämns gång-och cykelvägen i Vännäsby som en investering på 22 miljoner kronor som ska genomföras under 2026-2029, vilket är efterlängtat. I Vännäs kommuns remissvar lyfter kommunen bland annat att följande saknas i länstransportplanen:

- Västra Spöland-Vännäsby korsningen väg 622-E12 för att knyta samman gång- och cykelstråk i samband med pågående utbyggnad av gång- och cykelväg genom Vännäsby och kommande anläggning av gång- och cykelbro över Vindelälven.
- Gång- och cykelväg inklusive belysning Brån/Strand väg 544 som är viktig för att knyta samman stråket längs Umevägen och få en säkrare skolväg för elever till skolan i Vännäsby.
- Gång- och cykelväg 92 – Ridskolan efter väg 611

- Centrumåtgärder i Vännäs kommun där det finns en färdig ÅVS och där kommunen har dragit igång projekt i Centrumplanen.
- Tågstopp i Tväråbäck för passagerartrafik för att kunna främja att boende i området åker mer kollektivt.

Samverkan med regionala myndigheter och företag

Vännäs kommun fortsätter att samarbeta med regionala kollektivtrafikmyndigheten (RKM), Länstrafiken och Norrtåg för att bland annat utveckla och förbättra avgångs- och ankomsttider, men även med att öka kollektivtrafikens attraktivitet och effektivitet genom olika åtgärder. Detta för att öka resandet bland både kvinnor och män samt för att fler ska kunna resa kollektivt till t ex arbete, studier samt kultur- och fritidsaktiviteter.

Årligen genomförs även kommunspecifika dialoger tillsammans med Trafikverket och Länstrafiken när det gäller planeringsfrågor som berör Vännäs kommun, t.ex. drift och underhåll och utveckling av statliga vägar.

Vännäs kommun har bland annat deltagit i en förstudie om vätgasdrivna lok på Tvärbanan Hällnäs-Storuman som slutfördes under 2025.

Under 2025 startades också ett nytt projekt upp om Västerbotniabanan, som drivs av Föreningen Blå vägen. Syftet med projektet är att utveckla en fossilfri transportkorridor mellan Norge, Sverige och Finland för bättre kapacitet, tillgänglighet och restider. Vännäs kommun är projektpartner och projektet pågår till 2028.

5.3 LOKAL NIVÅ: SAMHÄLLSPLANERING OCH SAMVERKAN

Inom kommunen arbetar vi på många sätt för att öka de hållbara resorna:

Investeringar i gång-och cykelvägnätet

- Under 2025 färdigställdes nya gång-och cykelvägar längs Nygatan och Thulegatan.
- Under 2026 planeras för gång-och cykelvägar längs Idrottsgatan, Frövägen, Stationsvägen och i Vännäs centrum i anslutning till Vegaskolan.
- En ny gång- och cykelväg planeras av Trafikverket längs Umevägen från Nöjesgatan fram till järnvägsövergången i Vännäsby.

Pendlarparkeringar med laddstolpar för elbilar

Enligt Vännäs kommuns investeringsbudget skulle fler laddstolpar vid Vännäs och Vännäsby resecentrum byggas under 2023–2025 men så har inte skett.

Utveckling av kollektivtrafiken på landsbygden

- Kommunen fortsätter att verka för ett tågstopp i Tväråbäck. Vännäs kommun har arbetat för att få in en förstudie för detta i länstransportplanen men hittills utan resultat.

Samverkan kring informationsinsatser för att öka antalet hållbara resor

- Kommunen arbetar med att informera och marknadsföra kollektivtrafik i samarbete med olika aktörer inom kollektivtrafik och hållbart resande för att öka andelen personer som reser kollektivt, samåker, cyklar och går.

Förbättring och renovering av hållplatser

- En ombyggnation av Vännäs resecentrum med en säkrare angöring av bussar är planerad men är beroende av att Trafikverket åtgärdar rondellen på Ö. Järnvägsgatan.
- Renovering och utbyte av väderskydd/busskurer sker löpande.

Kommunal samverkan kring planering

- Kommunen arbetar för att ständigt förbättra samverkan med övrig samhällsplanering i kommunen tillsammans med tjänstepersoner och politiker, samt även med entreprenörer och andra organisationer/myndigheter.
- Kommunen arbetar efter tydliga rutiner för att gynna kollektivtrafik och för att skapa säkra gång- och cykelstråk i detaljplaneringen kopplat till ombyggnation och nybyggnation i kommunen.

6. Vännäs kommuns trafikbeställning

Trafikbeställningen inför perioden december 2026 till december 2027 består av i stort sett oförändrad trafik jämfört med innevarande period.

6.1 RINGBILSTRAFIK

Ingen förändring jämfört nuvarande beställning.

6.2 LINJESPECIFIKATIONER

Nedan följer detaljerad linjeinformation för inomkommunala busstrafiken inför trafikbeställningsperioden december 2025 till december 2026 som är oförändrade från föregående trafikbeställningsperiod.

146 Strand-Vännäsby-Vännäs-Liljaskolan

1. Entreprenör; Vännäs Buss.
2. Turer; M-F, 2 dubbelturer. Skoltid - läsår utom höst-, jul-, sport- och påsklov samt fredag efter Kristi himmelsfärdsdag.
Under skolornas lov – ringbilslinje R 580
3. Trafikuppgifter
Befordran av grundskoleelever och allmän personbefordran.

147 Pengsjö – Vännäs

4. Entreprenör; Vännäs Buss.
5. Turer; M-F, 2 dubbelturer. Skoltid - läsår utom höst-, jul-, sport- och påsklov samt fredag efter Kristi himmelfärdsdag.
Under skolornas lov – ringbilslinje R 583
6. Trafikuppgifter
Befordran av grundskoleelever och allmän personbefordran.

148 Mjösjö – Vännäs

1. Entreprenör; Sjöströms buss/Vilhelmina taxi
2. Turer; M-F, 2 dubbelturer. Skoltid - läsår utom höst-, jul-, sport- och påsklov samt fredag efter Kristi himmelfärdsdag. Under skolornas lov – ringbilslinje R 582 och R 796.
3. Trafikuppgifter; Befordran av grundskoleelever och allmän personbefordran.

149 Harrsele – Vännäs

1. Entreprenör; Sjöströms buss/Vilhelmina taxi
2. Turer; M-F, 2 dubbelturer. Skoltid - läsår utom höst-, jul-, sport- och påsklov samt fredag efter Kristi himmelfärdsdag. Under skolornas lov – ringbilslinje R 582.
3. Trafikuppgifter; Befordran av grundskoleelever och allmän personbefordran.

150 Västerbäck – Tväråbäck – Vännäs

1. Entreprenör; Sjöströms buss/Vilhelmina taxi
2. Turer; M-F, 2 dubbelturer. Skoltid - läsår utom höst-, jul-, sport- och påsklov samt fredag efter Kristi himmelfärdsdag. Under skolornas lov – ringbilslinje R 581.
3. Trafikuppgifter; Befordran av grundskoleelever och allmän personbefordran.

151 Fagerlund – Vännäs

1. Entreprenör; Sjöströms buss/Vilhelmina taxi
2. Turer; M-F, 2 dubbelturer. Skoltid - läsår utom höst-, jul-, sport- och påsklov samt fredag efter Kristi himmelfärdsdag.
Under skolornas lov – ringbilslinje R 795.
3. Trafikuppgifter; Befordran av grundskoleelever och allmän personbefordran.

152 Hjäggsjö – Björnlandsbäck – Pengsjö – Vännäs

1. Entreprenör; Vännäs Buss.
2. Turer; M-F, 2 dubbelturer. Skoltid - läsår utom höst-, jul-, sport- och påsklov samt fredag efter Kristi himmelfärdsdag.
Under skolornas lov – ringbilslinje R 583 och R 584.

3. Trafikuppgifter; Befordran av grundskoleelever och allmän personbefordran

153 V Selet – Vännäsby – Vännäs

1. Entreprenör; Vännäs Buss.
2. Turer; M-F, 2 dubbelturer. Skoltid - läsår utom höst-, jul-, sport- och påsklov samt fredag efter Kristi himmelfärdsdag.
Under skolornas lov – ringbilslinje R 580.
3. Trafikuppgifter; Befordran av grundskoleelever och allmän personbefordran.

154 Rödåsel – Vännäsby – Vännäs

1. Entreprenör; Sjöströms buss/Vilhelmina taxi
2. Turer; M-F, 1 enkeltur Rödåsel – Vännäs samt två turer Vännäs – Rödåsel.
Skoltid - läsår utom höst-, jul-, sport- och påsklov samt fredag efter Kristi himmelfärdsdag. Under skolornas lov – ringbilslinje R 794.

Tillägg; tur 154-7, en justerad tur med avgångstid 15.15 från Vännäsby skola (istället för start i Vännäs) som kör östra sidan Vindelälven upp och västra sidan tillbaka till Vännäs.

3. Trafikuppgifter; Befordran av grundskoleelever och allmän personbefordran.

Annika Nordenstam

Kollektivtrafiksamordnare